

Länsstyrelsen
Samhällsutvecklingsenheten
751 86 Uppsala

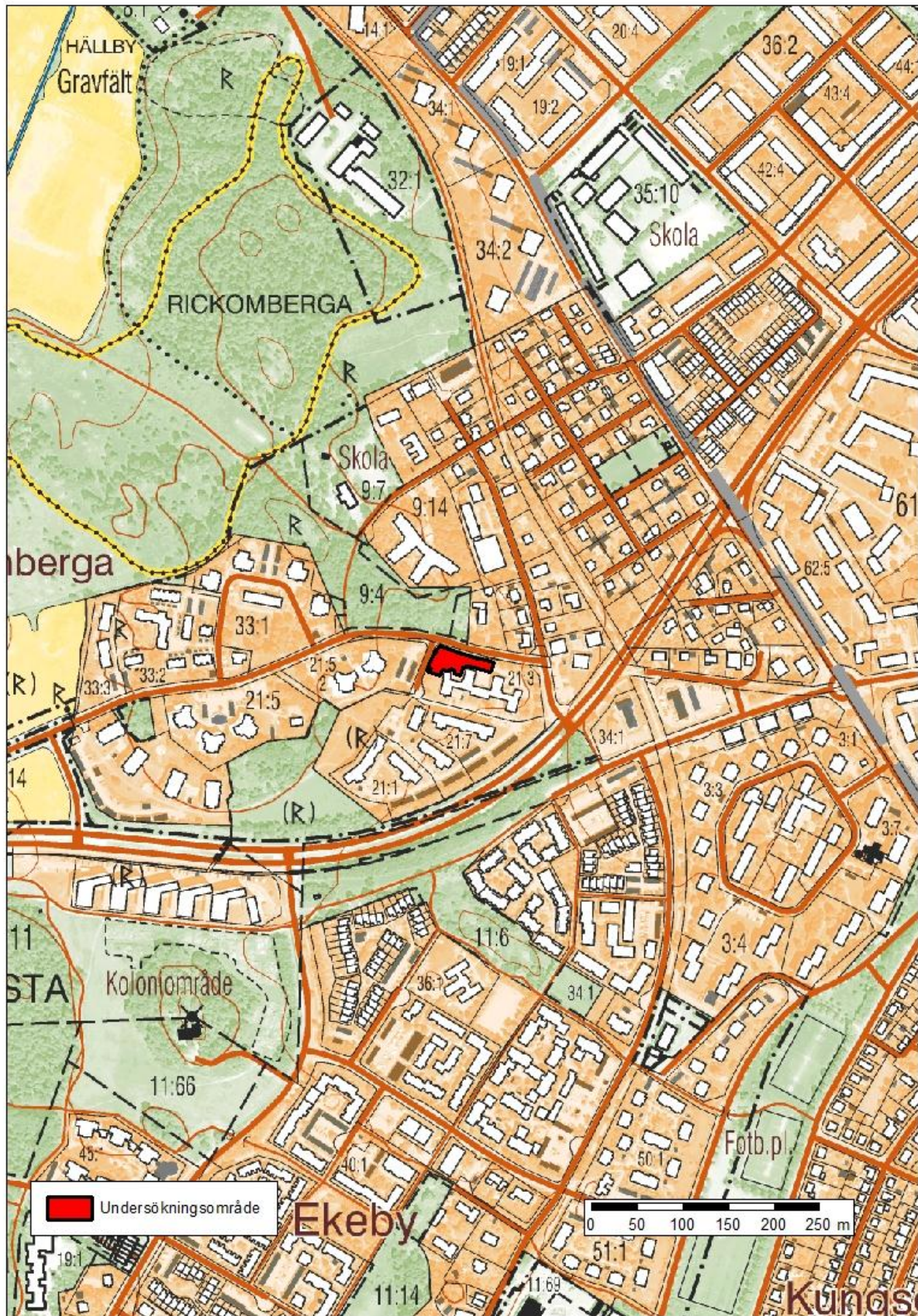
**ANGÅENDE DELUNDERSÖKNING AV FAST FORNLÄMNING 499:1,
UPPSALA SOCKEN, INFÖR BOSTADSBEBYGGELSE INOM
FASTIGHETEN RICKOMBERGA 21:3 UPPSALA KOMMUN (LST DNR
431-2632-14, 2014-05-20).**

Upplandsmuseet genomförde mellan den 20 april och 12 maj år 2015 en arkeologisk undersökning inom rubricerade område. Fornlämningen, Uppsala 499, utgör en del av en förhistorisk bebyggelse lämning i den östra kanten av den ursprungliga Rickomberga by. Anslutande delar av samma lämning har tidigare undersökts (Karlenby 1995), och inom det aktuella exploateringsområdet gjordes en förundersökning 2013 (Lucas 2014). Totalt avsåg undersökningen ett ca 1500 m² stort område (fig 1).

Totalt påträffades inom ytan 453 anläggningar från förhistorisk tid. Dessa utgjordes av 352 stolphål, 62 härdar, 37 gropar och en stenkonstruktion (fig 2). Stolphålen beräknas preliminärt härröra från 10-15 olika huskonstruktioner förhistoriska hus, vilka huvudsakligen är förlagda i områdets nordvästra delar (fig 4). Den kraftiga överlagringen i området, samt ett stort antal sentida diken, har emellertid gjort det mycket svårt att identifiera individuella hus. Troligen finns både treskeppiga, enskeppiga samt möjligen även olika hybridformer representerade bland husen. Materialet måste bearbetas vidare. Speciellt genom områdets östra delar löpte även flera stråk med mindre stolphål som tolkas som hägnader. Härdarna fanns spridda över hela området, men förhöll sig möjligen perifert till den nordvästra bebyggelsekoncentrationen. Bland groparna fanns flera avfallsgropar och en mycket välbevarad lågtemperaturugn (fig 3). Dessutom täcktes stora delar av området, av ett 0,1 – 0,3 meter tjockt kulturlager. Detta lager innehöll endast mindre fragment av bränd lera och ben samt sot och kolpartiklar. Det utgjorde troligen ett äldre odlingslager snarare än ett avfallslager (fig 5).

Fyndmaterialet var begränsat och utgjordes av mindre mängder obrända djurben, keramik och enstaka löpare till kvarnstenar, nedlagda i stolphål, troligen som husoffer.

Arbetet med att sammanställa en rapport över undersökningen kommer att påbörjas under våren 2015.

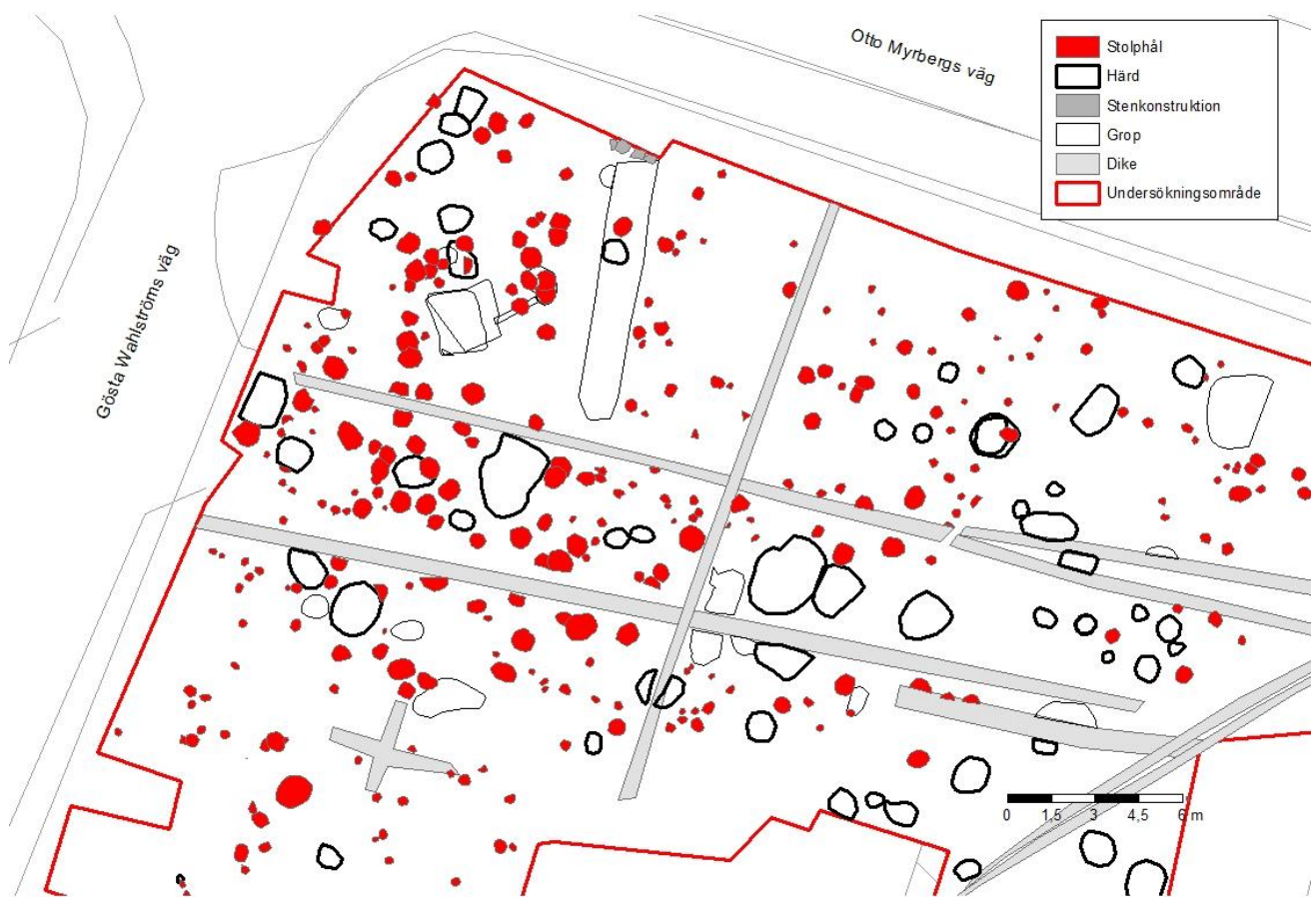
Figur 1. Utsnitt ur fastighetskartan över västra Uppsala med undersökningsområdet markerat.

Figur 2. Plan över undersökningsområdet med framkomna objekt markerade. Notera koncentrationen av större stolphål i de nordvästliga delarna.

Figur 3. Ett tvärsnitt genom en välbevarad lågtemperaturugn i områdets östra delar. Foto: Malin Lucas, Upplandsmuseet.

Figur 4. Plan över koncentrationen av stolphål i den nordöstra delen av undersökningsområdet.

Figur 5. Tvärsnitt av schaktkant i områdets södra delar med odlingslagret som täckte de flesta anläggningar tydligt i botten. Foto: Robin Lucas, Upplandsmuseet.

Administrativa uppgifter

Plats: Rickomberga, Rickomberga 21:3, Uppsala, Uppsala kommun

Fornlämningstyp: Boplats, förhistorisk

Raä nr: Uppsala 499:1

Undersökningstyp: Arkeologisk undersökning

Orsak till undersökning: Bostadsbygge

Uppdragsgivare: JM AB, Box 1334, 751 43, Uppsala

Fältarbetsperiod: 2015-04-20 – 2015-05-12

Upplandsmuseets projektledare: Robin Lucas

Upplandsmuseets diarienummer: Ar-366-2014

Upplandsmuseets projektnummer: 8482

Länsstyrelsens handläggare: Lennart Swanström

Länsstyrelsens diarienummer: 431-2632-14

Länsstyrelsens beslutsdatum: 2014-05-20

Koordinatsystem: SWEREF 99 TM

Dokumentationsmaterial: Förvaras i Upplandsmuseets arkiv

Fynd: Förvaras på Upplandsmuseet

Referenser

Karlenby, L. 1995. Rickomberga: bebyggelse under 2000 år: arkeologisk undersökning Bondkyrko socken, Uppland. Riksantikvarieämbetet. Rapport/UV Uppsala, 1104-8670 ; 1995:20.

Lucas, R. 2014. På återbesök i Rickomberga. Bebyggelse och kulturlager från järnålder. Arkeologisk förundersökning Raä 499:1, Rickomberga 21:3, Uppsala. Upplandsmuseets rapporter 2014:06.

UPPLANDSMUSEET

Bent Syse
Bitr. museichef

Kopia: JM AB

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Lennart Swanström
010-223 33 51

Beslut

1(3)

2014-05-20

431-2632-14

DK

JM AB

Att. Martin Jansson

Box 1334

751 43 UPPSALA

Tillstånd till ingrepp i och borttagande av berörd del av fornlämning RAÄ 499:1, med villkor om arkeologisk undersökning inom fastigheten Rickomberga 21:3, Uppsala socken, Uppsala kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 2 kap 12 § kulturmiljölagen (SFS 1988:950) (KML) att lämna tillstånd till ingrepp i och borttagande av den del av rubricerad fornlämning som ligger inom fastigheten Rickomberga 21:3.

Som villkor för tillståndet kräver Länsstyrelsen i enlighet med 2 kap 13 § KML att en arkeologisk undersökning skall genomföras.

Den arkeologiska undersökningen ska utföras av Upplandsmuseet i enlighet med antagen undersökningsplan, bilaga 2. Undersökningen ska utföras under maj – juni 2014.

Kostnaden för undersökningen har av Upplandsmuseet beräknats till som högst 677 350 kr. Kostnaderna avser 2014 års taxa och är exklusive moms.

Länsstyrelsen anser att kostnaden är rimlig mot bakgrund av undersökningens omfattning och de vetenskapliga förväntningar som finns.

I enlighet med 2 kap. 14 § KML svarar den som utför ett arbetsföretag för kostnaden för åtgärder enligt 2 kap. 13 § KML. Det innebär att kostnaden för den arkeologiska undersökningen skall bäras av Er. Kostnaden är ett takpris och endast upparbetade kostnader får debiteras. En särredovisning för samtliga utgiftsposter återfinns i den bilagda kostnadsberäkningen.

Ni har tagit del av och godkänt den beräknade kostnaden.

Redogörelse för ärendet

JM inkom den 3 september 2013 till Länsstyrelsen med en ansökan om tillstånd enligt 2 kap. KML för uppförande av ett större bostadshus med underjordiskt garage på fastigheten Rickomberga 21:3. JM avser att bebygga fastigheten till 4,5 meter från tomtgräns och schakta ned till 3 meters djup under nuvarande marknivå. Fornlämningen Uppsala 499:1 utgörs av boplatslämningar.

Det nu aktuella exploateringsområdet förundersöktes av Upplandsmuseet i december 2013, dnr. 431-4794-13. Resultaten har publicerats i rapporten *På återbesök i Rickomberga* (Lucas, Upplandsmuseets rapporter 2014:06), som inkom till Länsstyrelsen den 18 mars 2014.

2014-05-20

431-2632-14

Förundersökningsresultaten visar på en bebyggelse med flera hus från yngre romersk järnålder – folkvandringstid (cirka 200 – 550 e.Kr.). Bebyggelse lämningarna ligger under ett odlingslager som inte tillkommit senare än under vendeltid (cirka 550 – 750 e.Kr.).

Hela den obebyggda exploateringsytan omfattar ca 5 700 m². Förundersökningen har dock visat att fornlämningar bara förekommer inom ett drygt 1 500 m² stort område i fastighetens nordvästra del.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen anser att fornlämningarna på platsen inte ska hindra det planerade arbetsföretaget. Dessa har dock ett så stort vetenskapligt värde att det krävs en arkeologisk undersökning innan borttagande kan tillåtas.

Val av undersökare

Länsstyrelsen har utsett undersökare genom direktval i enlighet med Riksantikvarieämbetes föreskrifter och allmänna råd avseende verkställigheten av 2 kap. 10-13 §§ kulturmiljölagen (1988:950) (KRFS 2007:2). Upplandsmuseet har god och väldokumenterad erfarenhet av liknande uppdrag och är enligt Länsstyrelsens bedömning en lämplig undersökare för uppdraget. Länsstyrelsens krav på undersökaren framgår av bilagda förfrågningsunderlag och undersökningsplan.

Beslutets giltighetstid

Detta beslut är giltigt i 1 år från dagens datum vilket innebär att undersökningarna ska ha påbörjats senast inom denna tidsperiod.

Övriga upplysningar till företagaren

- En förutsättning för att den arkeologiska förundersökningen ska kunna genomföras är att undersökningsområdet görs tillgängligt för undersökaren av er.
- Ni bör snarast kontakta och träffa avtal om genomförande och fakturering med Upplandsmuseet. Kontaktperson är Bent Syse, tel. 018-16 91 90/070-522 85 16.
- Länsstyrelsen kommer att meddela er när fältarbetet är utfört och marken kan tas i anspråk.
- Detta beslut kan överklagas hos *Förvaltningsrätten i Uppsala*. Överklagandet ska vara skriftligt och undertecknat av er. Tala om vilket beslut ni överklagar, t.ex genom att ange ärendets diarienummer. I överklagandet ska ni redogöra för varför ni menar att Länsstyrelsens beslut är felaktigt och hur ni anser att det ska ändras. *Brevet ska lämnas/skickas till Länsstyrelsen* och inte till Förvaltningsrätten. Överklagandet ska ha kommit in till *Länsstyrelsen inom tre veckor* från den dag ni fick del av beslutet, annars kan ert överklagande inte tas upp. För part som företräder det allmänna skall dock överklagandet ha kommit in *inom tre veckor* från den dag då beslutet meddelades.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut

3(3)

2014-05-20

431-2632-14

Beslut i detta ärende har fattats av länsantikvarie Agneta Åkerlund efter föredragning av antikvarie Lennart Swanström.

Agneta Åkerlund

Lennart Swanström

Bilagor

1. Förfrågningsunderlag med kartbilagor 1-2
2. Undersökningsplan
3. Kostnadsberäkning

Kopia till

Riksantikvarieämbetet, Samhällsavdelningen, Box 5405,
114 84 Stockholm + bilagor

Upplandsmuseet, Fyrstorg 2, 753 10 UPPSALA + bilagor

Uppsala kommun, Stadsbyggnadskontoret, 753 75 UPPSALA

Stams Fastigheter Rickomberga 21:3 B, Stabby Backe 752 30 UPPSALA

SHM, Enheten för kulturhistoria och samlingar, Box 5428, 114 84 Stockholm

Inom Länsstyrelsen: Akten